

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scholia In Primarias Preces Imperatoris

Chokier, Jean de

Coloniae Agrippinae, 1674

XXXVI. Precista post acceptationem an variare poßit

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62387)

quam is duxerit acceptandam, intelligitur de prima, non etiam de secunda, nisi ex causa, tanquam scilicet consumpta sit ea acceptatio prima per eum facta, d. cap. quia in cunctis, & l. apud Iulianum, ff. de Opt. Legata, Tiraquell. ad legem Boves, §. hoc sermone, nu. 55. de verb. signif. Insuper adducitur textus in Clem. 1. de renunciat. ubi electione semel facta liberum non est eligentibus variare; ut nec ijs qui in Ecclesia jus & facultatem nominandi habent, si semel nominaverint, variandi potestas non conceditur, *glos. in cap. canovas, de off. ordin. arg. Co. ras. de off. Electio. part. 4. cap. 6. nu. 10.* Similiter si absentis beneficium sit collatum, ex illius acceptatione jus illi quaesitum est, *glos. in cap. si tibi absentis, de præb. adeo ut in præjudicium tertij variare, voluntatemque mutare non possit: Nam quoties ex voluntatis mutatione alteri impedimentum vel detrimentum affertur, variatio reprobatur, & eo casu obtinet Reg. juris: Quod semel placuit, amplius displicere non potest, cap. mutare, de Reg. juris in 6.* Maxime Ecclesiasticis, quos decet esse constantes, & non Protheo mutabiliores. Ex quibus omnibus abunde firmatam atque stabilitam esse existimo negativam quam proposui, sustinuique opinionem. Quam tamen limito imprimis cum Tiraquello in d. l. boves. ut non procedat, quando non valuit primus actus, quia tunc reiterandus est: nam dispositio loquens de acta, intelligitur de primo qui valuit, *text. in lib. qui per salutem, ff. de Iuricor. Fely. in cap. 2. de Treuga & pace.* Secundo, nisi acceptans non possit consequi id quod accepit, *Hofstien. cap. quia in cunctis, §. pen. de concess. præbend. in 6. arg. lib. 2. de Opt. legata, l. maritus, §. ff. de Adulte.* Tertio, nisi acceptans protestetur in sua acceptatione, quod non intendit acceptare nisi quatenus de iure sibi debeat, & in quantum possit pacificè adipisci possessionem, *glos. pragmat. sanctio §. ita tamen quod, verbo nominatorum, de collat. arg. l. si debitor, ff. quib. mod. pig. sal. Arnoldus Ruzens tract. juris Regalium privileg. 21.* quam protestationem si interposuisset Precista ille Hildesienensis, melius sibi haud dubiè consulisset. Itaque prudentior fuit Precista ille Paderbornen. cui sua Cæs. Majestas Primarias Preces concesserat ad primam vacaturam præbendam in Ecclesia Paderbornen. Ac quia casus iste, quem mihi communicavit magna cum eruditionis, tum prudentiæ vir Arnoldus Aldenhovius. Ser. m. Principis Electoris Colonien. à consilij intimis elegans est, & aliquando adhuc usvenire potest, illum ita uti accidit in medium producam: Cæsar Matthias accepto Indulto Pontificio concessit primarias Preces Joanni ad primam vacaturam in Cathedrali Paderbornen. quas idem Joannes insinuavit in tempore Capituli occurrente demum in mense ordinario vacatione præbendæ, idem Joannes illam accepit, verum hæc lege; si Preces locum obtinerent in mense ordinario, petijtque sibi ejusdem præbendæ possessionem tradi, deque fructibus responderi. Non obstante illa Precista acceptatione accidit Capitulum ad nominationem Turnarij

Variatio
quando
locus sit.

Cæsar Preces
in Ecclesia
Paderbornen.

narij conferre Petro, cui dictato per Joannem iudicio, moritur interea alius
 Canonicus dictæ Ecclesiæ, etiam in mense Ordinario, cuius præbendam di-
 ctus Joannes jam informatus Preces etiã ordinarios mentes copere, acceptat,
 & quidem simpliciter. Itaque dubitatur utra acceptatio esset præferenda, &
 an variatio Joannis huic proviso nocere debeat, quoad primam; Ratio dubi-
 tandi est, quod per assentionem incompatibilis vacet primum, *c. de multa de*
præbend. videturque tacitè renunciare acceptationi primæ, *glo. in Clem. gratia,*
verbo renunciare, de Rescript. Decidendi ratio, quod incompatibilitas beneficij
 non est causa, cur habenti tale, alterum conferri non possit: cum etiam jure
 veteri, quo dignitatum & curatorum accumulatio cum majore odio, &
 præcisus prohibetur incompatibilitas, *d. cap. de multa, Extr. avog. Execrabilis,*
 nullum faciat impedimentum in acquisitione, sed duntaxat in retentione, ut
 nimirum post acquisitum incompatible, aliud ejusdem aut diversi generis in-
 compatible acquiri quidem possit, sed ita ut acquisito posteriore cum effe-
 ctu, id est, pacificè, prius ipso jure vacet, *Vvames. cons. 244. nu. 7. vol. 1.* At ve-
 rò in factò præsentis quæstionis, cum D. Joannes duntaxat acceptaverit pri-
 mum cum protestatione & conditione, si & in quantum Preces in mensibus
 ordinariis valerent, profecto nihil re ipsa assensus est, saltem, ut ex accepta-
 tione secundæ præbendæ induci possit incompatibilitas, ex qua eliciatur
 renunciatio primæ: quod enim pendet, inquit **I C.** non est pro eo quasi sit,
L. is damnus dat, §. quod pendet, de reg. iur. Itaque cum non possit Joannes esse
 effectus secundæ acceptationis gaudere, maximè in præjudicium Petri provisio de
 secunda, nulla videtur ratio suadere, ut effectus prioris acceptationis si nullus
 sit: Restrictio enim ad primum actum locum non habet, quando quis in
 primo actu suo nulla sua culpa fuit deceptus, tunc enim ad alium accedere aut
 redire potest. *Tyraquel. ad d. lib. Boves §. hoc sermone, ff. de verb. signif.* Atqui in
 præsentis casu, nulla potest imputari culpa Domino Joanni, propter errorem
 juris dubij, an Preces deberent & possent locum obtinere in mensibus Ordina-
 riorum, de quo adhuc sub Judice lis est: nam error juris valde dubij æqui-
 paratur errori facti, qui excusat, ut resolvit meo tempore *Rota coram R. P. D.*
Coccino in un. v. iseten. Canonatus super incompatibilitate Mercurij, 16. Novem. 1611.
per Fely. in c. de quarta de Prescript. nu. 27. Capyc. decis. 10 nu. 20. Covar. c. posses-
sor, parte 2. §. 7 n. 9. vers. Tertia conclusio de Reg. iur. in 6. Neque moveat quod
 Pontifex in suo Indulto reliquerit in arbitratu Precistæ, acceptandi quando-
 cunq; & quodcunq; maluerit, aut duxerit acceptandum: quia ex eo non infer-
 tur Precistæ dari facultatè variandi, præsertim re nõ integra, ut in præsentis casu
 ex collatione D. Petri facta: nã clausula quod duxerit acceptandũ aliud nõ tri-
 buit Precistæ, nisi ut possit acceptare primũ si velit; sin aliter, secundum possit
 expectare, illudq; acceptare, si nec istud, tertium, & sic de ceteris quod si semel
 unum acceptarit, ex eo nondatur ei variandi facultas, juxta conclusionem
 per

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 COMMENTARIUM
 IN REGULAM
 CANCELLARII
 APOSTOLICE
 S. S. C. III
 8

per nos propositam, probatam: licet illam paulo ante tribus similitudinibus, quibus aliam addo limitationem, nimirum nisi Precista errore ductus elegerit seu acceptavit beneficium alteri collatum, vel debitum: tunc enim poterit aliud eligere & acceptare, glos. in cap. quia in cunctis, in fi. verb. causa, de concess. prebend. in 6. Tyr. a quell. in d. §. hoc sermone, limitatione 21. ubi multam DD. classem suo more producit, electa enim via inutili non tollitur alia utilis, L. mater decedens, ubi DD. de inoff. testam. L. Claudius, ff. de acq. hered. Hinc Gigas eodem sensu scripsit per acceptationem invalidam non consumi gratiam, tract. de Pensio. quest. 29. num. 10 Rom. cons. 329. ubi latè. quod intellige, nisi prudens, sciensque acceptet, ut probat prolixè Tyr. a quell. de §. hoc sermone.

Affinis quæstio proponi hic potest, nimirum si Precista acceptavit beneficium, & requisivit sibi conferri, dicens vacare per obitum Petri, & tamen vacabat per obitum Joannis, an valeat acceptatio; & videtur quod non, quia non valet impetratio, si hoc modo fiat: videlicet quidam impetravit beneficium vacans per obitum Joannis, & vacabat per obitum Petri, etiam si apponeretur clausula, & quovis alio modo vacet, tamen non deberetur Impetranti quando vacat per aliam personam quam expressam: nam expresso uno modo vacanti non venit alius, cap. susceptum, de Rescriptis in 6. Nihilominus contraria opinio videtur verior, videlicet acceptationem Precista, quando constat de corpore beneficii valere, i. quia eligens jus sibi talia opinione cõpetens, illud quod sibi competit, non amittit, L. mater, §. nec enim, ff. de inoff. testam. l. legitimam, ff. de petit. hered. lib. 2. C. de fidei com. 2. quia falsa demonstratio quando constat de corpore non vitiat, lib. demonstratio, ff. de Condit. & de monstrat. lib. si quis in fundi vocabulo, ff. de leg. 1. Rebuff. tract. nominat. quest. 14. nam quando in corpus quod traditur contentinus, in causis verò dissentimus, nihil est causæ cur inefficax sit traditio, L. cum in corpus, ff. de acq. rer. dom. glos. in §. Item quod ad dictas, verbo, Nominatorum, de collat. in Pragm. sanctio. Rota decis. 133. error. in no. & decis. 407. Si expectans, etiam in No. Non obstant supra adducta, inquit Rebuff. quia loquuntur in provisione, secus in acceptatione, quæ non est nisi quædam voluntatis declaratio, & tendit ad executionem gratiæ, ut prædictum est. Ideo non mirum si erretur in modo vacationis, quod non impediatur acceptatio, dummodo sequatur postea vera, & effectualis provisio quæ datus, cap. si tibi, de prebend. in 6. Rota decis. 219. licet impetrans, in no. Rebuff. quest. 17. num. 25. & seqq. ubi etiam num. 27. quærit an teneatur Nominatus probare titulum sui prædecessoris, & resolvit negativè & rectè, vide quæ hæc de re notavi in tract. de permut. benef. part. 3. quest. 11. Plura de acceptatione faciendâ intra mensem vide quæ supra notavi, in glos. verbi, intra mensem.

Error ne
nominis an
nocet
Precista

Amplius

*Ordina-
rio si ut
glecto Pre-
cista alteri
conferat
an postea
precise
requiritur
posita con-
ferre.*

Amplius dubitatur, si Ordinarius alteri conferat non Precistæ, tempore debito, an postea eidem Precistæ requirenti possit conferre? dubitationem movet, quod in beneficialibus prohibita sit variatio, *Clem. 1. de renunciat. quod & alibi dicitur*. Nihilominus contrarium verius videtur, per *c. fin. de litempt. quod ad hoc laudat Rebuff. tract. nominat. quest. 16. nu. 13.* nec obstat dicta ratio dubitandi, quia melius est se ipsum corrigere, quam ab alio corrigi, §. 1. *Anth. de nupt.* Deinde non præstat impedimentum quod de jure non sortitur effectum, *Reg. non præstat de Reg. in 6.* atqui prima collatio non tenuit, obstante decreto irritanti huic Indulto inserto, Ergo &c.

*Si concor-
rant cum
Precista
duo proce-
si, unus à
Papa, &
alter à Vi-
cario Or-
dinarij -
quid ju-
retur.*

Sed quid si negligente aut recusante Ordinario conferre præcistæ, hic recurrat ad Vicarium, qui ignarus collationis ab Ordinario alteri factæ, eandem conferat Præcistæ, & alius interim impetrat à Papa? quis istorum præferendus? Et videtur quod Apostolicus; quia Papa potest prævenire Ordinarios, & conferre, *cap. 2. de præbend.* Nihilominus præferenda Vicarij collatio si conferat uti Executor Apostolicus vigore Precum, idè quæ poterit supplet moram Ordinarij: Nam licet Vicarius non possit expedire ea quæ sunt mere gratiæ, potest tamen expedire ea quæ sunt Justitiæ, & necessitatis, *Guil. de monte Lauduno in Clem. una, de off. Vicar. & DD. in cap. fin. l. tit. 6.*

*An men-
si datus
ad accep-
tandum
currat co-
tra mino-
rem vel
impedi-
tum.*

Rursus an tempus istud unius mensis curret contra minorem, vel contra impeditum? probabile est illud tempus non currere durante minori gratiæ, vel impedimento, *L. 1. C. de annal. except. L. ob commissa, C. de Adult. l. scire oportet. §. sufficit ff. de excess. tut.* ex quibus illa regula fit, quod impedito non currit tempus, quam inter alios probat *Tiraq. de retract. lign. §. 3. glos. 4. & retract. convent. §. 2. glos. 1. nu. 78.* dummodo tamen illud impedimentum non sit affectatum, *Tiraquel d. tract. de retract. lign. §. 35. glos. 4. num. 29.* *Alexander Moneta d. Opt. Can. cap. 2. quest. 5.* ubi scribit multo magis non currere tempus minoribus, durante iusto impedimento: sic etiam absentibus iusta de causa tempus non curret, *text. in l. 1. ff. Ex quibus causis maiores.* Dubitationem tamen movet, quod in beneficialibus, & aliis spiritualibus minor censetur major, *cap. ex parte de restitut. spol. cap. si annum. de iudicij in 6.* & censendus sui iuris est, sicut filius familias in castrensi peculio, *L. 2. ff. Ad Macedo.* Sed istud solvitur hoc modo: verum illud esse in his quæ sunt mere spiritualia, ut *post glos. Abb. Anch. & alios in cap. ex parte de restitut. spol. Sfort. tract. de restit. in integ. quest. 6. articulo 1.* ut sunt matrimonium, ingressus religionis, votum, & similia: nam in alijs, quæ non sunt mere spiritualia, sed spiritualibus solum annexa, prout est materia beneficalis, datur minori enormiter lesio in integrum restitutio *Lud. Gomez ad Reg. Cancell. de Triennali poss. questio 15 & Covar. L. 1. var. resol. cap. 4. num. 2. & sequent. Flam. Paris tract. de benef. lib. 5. quest. 7* ubi etiam probant id procedere etiam si de lucro captando agatur, ut puta de bene-

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIA
IN REGULA
CANCELLARII
APOSTOLICI
L. 1.
PRECES IMPROBARI
L. 1.
8